

standard blandt advokater og samtidig sikre advokatstandens uafhængighed af statsmagten – der hidtil har begrundet det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet. Mindretallet afstår derfor fra at foretage denne afvejning.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

Af hensyn til borgernes retssikkerhed er det vigtigt at sikre en høj etisk standard blandt advokater, så forbrugere og erhvervslivet beskyttes mod dårlig rådgivning og misbrug af klientkontoen.

Derfor skal der være et effektivt tilsyn med advokaters overholdelse af de advokatetiske regler, reglerne om klientkonto, forsikringspligt mv. Tilsynet skal være ensartet og kan derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke varetages af flere forskellige advokatsamfund (jf. model 3). Af samme grund kan ordningen heller ikke bygge på en tilslutningsmodel som i sundhedssektoren (model 2). Det ville kunne medføre – eller i hvert fald skabe mistanke om – at tilsynets intensitet blev påvirket af, om der var tale om et medlem eller en ”tilsluttet” advokat.

Det er også afgørende at sikre advokaters uafhængighed af statsmagten. Bl.a. af hensyn til borgernes retssikkerhed skal en advokat kun virke til gavn for sin klient og i den sammenhæng være fri af uvedkommende interesser. Det skal fortsat sikres, at den enkelte borger og virksomhed kan få en advokat til at føre en sag mod staten, uden at advokaten skal frygte pres fra staten i andre sammenhænge.

Derfor bør tilsynet med advokater efter Justitsministeriets opfattelse ikke ligge hos en statslig tilsynsmyndighed (jf. model 5). Hvis tilsynet overføres til en statslig myndighed, vil det ikke kunne være så intensivt, som det er i dag. Et intensivt tilsyn f.eks. med advokater, der er kritiske over for regeringen eller fører principielle retssager mod staten, vil medføre risiko for beskyldninger om magtmisbrug. Et mindre intensivt tilsyn end i dag vil omvendt betyde en forringelse af borgernes retssikkerhed gennem en ringere beskyttelse mod dårlig rådgivning og misbrug af betroede midler.

Justitsministeriet er derfor enig i, at den fremtidige regulering af Advokatsamfundet bør bygge på den af flertallet foreslåede model 1.

Hovedaktiviteten for Advokatsamfundet vil efter forslaget være at sikre overholdelse af de særlige advokatpligter gennem et udvidet tilsyn og et effektivt og moderniseret disciplinærsystem. Tilsynet vil navnlig bestå i kontrol med overholdelse af de advokatetiske regler og klientkontoreglerne, kontrol med forsikring og garantistillelse mv., så klienterne er sikret,

hvis advokaten giver forkert rådgivning eller misbruger klientkontoen.

Advokatsamfundet bør herudover fortsat kunne ”virke til gavn for det danske retssamfund”, jf. den gældende vedtægt for Advokatsamfundet. Dette arbejde består navnlig i deltagelse i lovforberedende udvalg samt udarbejdelse af høringssvar, som ikke følger partipolitiske eller fordelingsmæssige interesser, men som alene har til formål at bidrage til regeringens og Folketingets arbejde for borgernes retssikkerhed på baggrund af advokaternes særlige tekniske indsigt. Herudover kommer opgaver som f.eks. på Justitsministeriets vegne at stå for grunduddannelsen for advokater og advokateksamen.

Det er afgørende, at ingen advokat fremover tvinges til at bidrage til aktiviteter, som ikke er almennyttige og partipolitiske neutrale.

De hidtidige branceforeningsaktiviteter vil derfor ikke længere kunne varetages af Advokatsamfundet. Det drejer sig bl.a. om markedsføringslignende initiativer for advokaterne og udvikling af det forretningsmæssige grundlag for advokatvirksomheder. Eksempler på sådanne aktiviteter er Advokatsamfundets »kerneværdisprojekt«, »innovationsprojektet« og arbejdet med drift af advokatvirksomheder.

Det forudsættes i den forbindelse, at Advokatsamfundet efter en vedtagelse af lovforslaget gennemgår sin interne udvalgsstruktur, idet udvalgene fremover ikke skal beskæftige sig med andet end rent faglige spørgsmål, som kan omsættes i bidrag til retsudviklingen eller kan bidrage til oplysningsformål.

Advokatsamfundet vil heller ikke kunne varetage brancheinteresser i lovforberedende udvalg og ved afgivelse af høringssvar.

Sammenfattende foreslås det således, at Advokatsamfundet i stedet for at have karakter af en forening bliver til en institution af offentligretlig karakter, der har til hovedformål at sikre en af statsmagten uafhængig, ensartet og tæt kontrol med overholdelsen af de særlige advokatpligter, herunder særligt overholdelse af de advokatetiske regler, for at sikre borgernes retssikkerhed.

3. Tilsynet med og behandlingen af klager over advokater

3.1. Gældende ret

3.1.1. Tilsynet med advokater

3.1.1.1. Advokatsamfundets bestyrelse, Advokatrådet, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2. Advokatrådet fører tilsyn med advokaters overholdelse